

Na osnovu čl. 16. i 72. Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04) i člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Agencije za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, na 139. sjednici održanoj 14. decembra 2010. godine, donijelo je

PRAVILNIK

O PROVOĐENJU PLANA PRAĆENJA - MONITORINGA HRANE

DIO PRVI - OPĆE ODREDBE

Član 1. (Predmet)

Pravilnikom o provođenju plana praćenja - monitoringa hrane (u daljnjem tekstu: Pravilnik) utvrđuje se način i postupci provjere zdravstvene ispravnosti i higijene hrane radi utvrđivanja količina nutrijenata, aditiva, kontaminanata, genetički modificiranih organizama (u daljnjem tekstu: GMO), mikrobioloških kriterija hrane, drugih sastojaka i materija, čiji je cilj utvrđivanje unosa pojedinih štetnih sastojaka ili materija u organizam, procjena rizika i ugroženosti zdravlja potrošača.

Član 2. (Definicije)

Pojmovi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeće značenje:

- a) **plan praćenja - monitoring hrane** (u daljnjem tekstu: monitoring hrane) je sistemsko provođenje analiza, prikupljanje, obrada i evaluacija podataka o količinama pojedinih odobrenih sastojaka hrane te njihovom unosu u organizam čovjeka;
- b) **nutrijenti (hranjivi ili nutritivni sastojci)** su proteini, ugljikohidrati, masti, vitamini, minerali kao i materije koje su sastavni dijelovi navedenih kategorija;
- c) **prehrambeni aditiv** je svaka materija koja se uobičajeno ne konzumira, niti je tipičan sastojak hrane, bez obzira na prehrambenu vrijednost, a dodaje se hrani namjerno radi poboljšanja tehnoloških i organoleptičkih svojstava, u tehnološkom postupku proizvodnje, tokom pripreme, obrade, prerade, oblikovanja, pakovanja, transporta i čuvanja;
- d) **kontaminant (štetna materija)** je biološka, hemijska, radiološka ili fizička materija štetna za zdravlje ljudi, koja nije namjerno dodana hrani, a prisustvo koje je u hrani posljedica postupaka tokom proizvodnje (uključujući postupke izvršene tokom uzgoja usjeva i životinja, te primjene veterinarskih lijekova), prerade, pripreme, tretiranja, pakovanja, transporta ili skladištenja te hrane ili posljedica zagađenja okoline;
- e) **mikrobiološki kriterij** je kriterij na osnovu kojeg se definiše prihvatljivost proizvoda, proizvodne partije hrane ili procesa proizvodnje, zasnovana na odsustvu, prisustvu ili broju mikroorganizama, odnosno na osnovu količine njihovih toksina, odnosno metabolita, po jedinici mase, zapremine, površine ili proizvodne serije odnosno lota;
- f) **GMO** je organizam, osim ljudskog, u kojem je genetički materijal izmijenjen na način koji se ne može postići

prirodnim razmnožavanjem ili prirodnom rekombinacijom.

Član 3.

(Opći ciljevi praćenja - monitoringa hrane)

Opći ciljevi provođenja plana praćenja - monitoringa hrane su:

- utvrđivanje količina i trendova štetnih materija, aditiva, nutrijenata, GMO-a, mikrobioloških kriterija i drugih sastojaka u hrani prisutnoj na tržištu Bosne i Hercegovine;
- procjena unosa u ljudski organizam sastojaka i materija iz tačke a) ovog člana i utvrđivanja odstupanja od važećih standarda i maksimalno dozvoljenih količina za pojedine vrste hrane;
- uspoređivanje dobivenih rezultata s međunarodno važećim referentnim toksikološkim i prehrambenim vrijednostima te ocjena njihovog uticaja na zdravlje potrošača;
- otkrivanje i sprečavanje krivotvorenja i patvorenja prehrambenih proizvoda;
- prikupljanje i evaluacija podataka značajnih za procjenu rizika a u skladu s članom 5. Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04).

DIO DRUGI - POSEBNE ODREDBE

Član 4.

(Uzorkovanje hrane)

- Za provođenje monitoringa hrane u skladu s članom 3. tač. a) i b) ovog pravilnika važeći su uzorci hrane uzorkovani na tržištu Bosne i Hercegovine na mjestima na kojima se potrošači snabdijevaju hranom (tržnice, veletržnice, prodavaonice, supermarketi, restorani, otkupna mjesta i sl.).
- Uzorci neupakovane vode za piće uzimaju se na slavinama iz kojih se voda pije.

Član 5.

(Plan praćenja - monitoringa)

- Plan praćenja - monitoringa hrane provodi se u skladu s godišnjim planom monitoringa (u daljnjem tekstu: plan), koji donosi Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija), u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Brčko Distrikt BiH).
- Prilikom izrade plana u obzir se mora uzeti:
 - postojeće stanje zdravstvene ispravnosti hrane;
 - podaci o potrošnji hrane;
 - ozbiljnost zdravstvenih posljedica koje mogu izazvati odstupanja od unosa pojedinog sastojka ili materije od preporučenih vrijednosti;
 - procjena pojave i raširenost pojedinih zdravstvenih problema potrošača u Bosni i Hercegovini, koji mogu biti povezani s načinom ishrane ili štetnim materijama u hrani.

Član 6.

(Sadržaj plana)

Plan mora sadržavati sljedeće elemente:

- listu i vrstu hrane koja će se analizirati;
- listu nutrijenata, kontaminanata, aditiva, GMO-a, mikrobioloških kriterija, drugih sastojaka i materija koje će se analizirati po vrstama hrane;
- broj uzoraka i količine prema propisima za uzorkovanje vrste hrane s obzirom na traženi parametar;
- mjesto i vremenski plan uzimanja uzoraka;
- način uzimanja uzoraka;
- akreditirane analitičke metode.

Član 7.

(Izvještaj o provođenju i rezultatima monitoringa hrane)

- Izvještaj o provođenju i rezultatima monitoringa hrane u skladu s ciljevima člana 3. ovog pravilnika izrađuje Agencija u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH.

- Izvještaj iz stava (1) ovog člana Agencija dostavlja Vijeću ministara BiH do 31.3. tekuće godine za prethodnu godinu.
- Rezultati monitoringa hrane i mjere koje se primjenjuju u skladu s propisima o hrani zasnivaju se na procjeni rizika kako bi se osigurao visok nivo zaštite života i zdravlja potrošača, osim kada to nije primjereno okolnostima ili prirodi same mjere.

Član 8.

(Uzimanje uzoraka)

- Uzimanje uzoraka hrane za laboratorijsko ispitivanje za potrebe provođenja monitoringa obavljaju nadležne inspekcije entiteta, kantona i Brčko Distrikta BiH u saradnji sa stručnim osobljem Agencije.
- Uzimanje uzoraka obavlja se u skladu s uputstvom o načinu uzorkovanja i akreditiranim analitičkim metodama za obavljanje pojedinih analiza ili grupa analiza za pojedine vrste hrane, odnosno artikala i predmeta u kontaktu s hranom.
- Voda za piće ispituje se u skladu s propisom o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće.

DIO TREĆI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 9.

(Uskladenost)

Ispitni i referentni laboratoriji određeni za provođenje monitoringa hrane moraju biti ovlašteni za svoj rad, na osnovu Pravilnika o uslovima koje moraju ispunjavati ovlašteni ispitni laboratoriji koji provode analize hrane i postupku ovlašćivanja laboratorija ("Službeni glasnik BiH", broj 37/09).

Član 10.

(Stupanje na snagu)

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 336/10
14. decembra 2010. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Vijeća ministara BiH
Dr. Nikola Špirić, s. r.